

מראה מקומות להל' שבילת כלים (4) יורה דעה סי' ק"כ סעיפים ח' – י"א

בהגדרת "לקוח מנכרי"

גמרא עבודה זרה (ע"ה); "אמר רב נחמן ... בלקוחין ... אבל בשאולין לא"
תוס' (ד"ה אבל) – זיור נוסף
הגהות אשר"י (לרא"ש פרק ה' סי' ל"ה) ריש ד"ה אבל, עד " ... בידו" – נסס האו"ז

גמרא להלן, "איבעיא להו משכנתא ... עד הנקודתיים
רמב"ם הל' מאכלות אסורות (פרק י"ז הלכה ו')
רשב"א (ד"ה ולא – ד"ה אח"כ מצאתי) – דעמיה לסקועיה; הכרעה צמסכנתא סתם
כסף משנה ולחם משנה (לרמב"ם הנ"ל)

תוס' (ד"ה אי) – הכרעה צמסכנתא סתם; ג' זיורים נוספים
רישב"א (סוף ד"ה איבעיא) – אומן
תורת הבית הקצר להרשב"א (בית ד' ריש שער ד', דף לב ע"ב), "הלוקח ... שזהו עיקר" – שכור
[רדב"ז (לרמב"ם הנ"ל) – שכור; אומן]
הגהות מיימוניות (לרמב"ם הנ"ל, אותיות ז' – ח)
[מרדכי (ריש הגה"ה שבסי' תתנ"ט, דף מה ריש ע"ב), "כתב רבינו מאיר ...", עד "ובתוספתא ..."]

טור (סעיפים ח – יא), ובבית יוסף ודרכי משה – אריכות נעימה
שו"ע ורמ"א, ונושאי כלים

[וכמובן דטוב לעיין אח"כ בחלקת בנימין]

תורת בית רביעי שער שלישי הבית

השער הרביעי

באוסר הכלים והכשירן. אגב זה הכלים האסורים במה יהיה הכשירן. וכן יש לבאר דין הלוקח כלים חדשים מן הנכרים. וכן כלים שמשק איתן נכרי לישאל. ולבאר גם מותר להחילם להשתמש בכלי שאינו כן ויזנו לפי שיאם נעלי'ם אם לאו. ולבאר גם מהם הכלים בני יומן אם לאו. ולבאר אם לאו כלל כן ויזנו שגבאר מהמת חיסור משאו אם מותר להשתמש בו להחילה כיון שהחיסור מועיל אם לאו ואם יש הפרש בדבר זה בין שהכלי הוא הדבר להשתמש בו כששאר אם לאו. ולבאר גלי תרם אם יש לו הכשר בהגעה ואם לאו כלל אלא חיסור של דבריוס אם לאו. ואם יש לו שום הכשר אפי' בהחזרת כששאר אם לאו. ולבאר גלי מהמות שכלל מן החיסור ונשלט ממנו קלטו ככלי שכלל בו כשר ואח"כ נשלל בו ירקות וכיוצא בזה או ששאר כלל בו כשר ואח"כ נלם בו דגים וכיוצא בזה אם מותר לבשל ולללות בהן לאחר מכן נבינה ונלמד ביטול הירקות ולגית הדגים נכשה גיעול לבשר אם לאו ולבאר גלי ששן שגבאר ונתערב בחמרים אם גדין איתו כדברי שם לו מותרין הוחיל והכשרו בהגעה וכיוצא בזה ולבאר את חמץ חמץ או נאמר שזהו ככלל כדבר כיצד נכשר. ולבאר מהם כלים של נכרי אם לאו. דין איתו כשארין כן יומן אם מותר לומר לנכרי לבשל בכלי אפי' הדברים שאין בהן ממש כשארין ע"פ. וסוף לחם לכן להעריכות חיסור כשהם של פלטר או מרקחת או נאמר כל שהיא אומר לו לבשל ולאפות כמו שגבאל הוא. בידי דומה ואפי' ואם עבר ופעה קן אם מותר אם לאו :

הכלים האסורים במה יהיה הכשירן. שנינו בפ' בתרא דע"א הלוקח כלי תשמש מן הנכרים רברים שלא נשתמש בהן כל עיקר מטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י צונן כגון צלוחית כוסות וקיתונות מדיחין ומטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן על ידי חמין כגון יורות וקומקמוסין ומחמין חמין מגעילין ומטבילין והן טהורין דברים שנשתמש בהן ע"י האור כגון השפודין והאמבלאות מלבנן באור ומטבילין והן טהורין הא דקתני בכוליהו בני דברייתא מטבילין מפרש בירושלמי שצריך להטביל לפי שיצאו מטומאת העורג ונכנסו לקדושת ישראל. דגרסינן התם תני ר' הושעיא צריך להטביל לפי שיצאו מטומאת העורג ונכנסו לקדושת ישראל. ומינה שמדיח ומגעיל ומלבן ואח"כ מטבילי דכל שלא הוכשרו מאוסור שבהן היאך נכנסין בקדושתן של ישראל והילכך אין טבילה עולה להן אלא טבילה שלאחר הכשר איסורין והבין נמי משמע מפשטא דברייתא דהא בכוליהו נקט טבילה באחרונה. וכ"כ הראב"ד ז"ל דלכתחילה צריך לעשות הכשר דקרא נמי הכי משמע דכתיב תעבירו באש דהיינו ליבון ואח"כ וטור דהיינו טבילה דמינה ילפינן לה התם גמ' אבל הוא ז"ל כתב דאי אפק דאיעבד לית לן בה דעיכובא לא כתיב. וכלי של ישראל שנאסרו מהמת שנשתמש בהן איסור אינן צריכין טבילה אלא בשל נכרים וכמו שכתבנו ומ"מ צריך לזהר מכל דבר החוצץ שהתורה הקישה למבילת הנדה שנאמר אך במי נדה יתחמא. והדחה זו ששנינו בכלים שנשתמש בהן העורג בצונן היינו הדחה שיש בה שיפשוף כדי להסיר מעליו מה שמדובק על פניו ולא שיעביר המים עליו בנחת דא"כ למה הוצרכו להדחה ולטבילה תיפוק לי בטבילה לבד. וצריך לשטפו במים אחר השיפשוף. והיינו דתנן בזבחים פרק דם חמאת מריקה כמריקת הכוס ושטיפה כשטיפת הכוס. ועל כוס אסור קאמר דומיא דכלי אסור דאיירי בגוה. כ"כ הראב"ד ז"ל. וכן הדין בכלים של ישראל שנשתמש בהן באיסור דברים שנשתמש בהן על ידי חמין כגון יורות וקומקמוסין ומחמין חמין מגעילין ומטבילין כלל

השער הרביעי להחיה לזרים לא עד שירבו עליה חולין כרינה ז"ל שכתב רבה מבטל לה ואכיל לה בימי טומאתו ודוקא לכהן שריא ע"י ביטול רבה כהן וזה כדאמרין רבה ואבוי מדבית עלי קא אתו אבל לזר אסורה וקצת משמע בירושלמי דלזר נמי ביטול מהני דאמרין טורי רבי אבהו בכוצרה שהיא צריכה רוב-אמר ר' יונה מלמד שהיא עולה בפחות ממאה ואינה נאסרת אמר רבי זעירא מנז' אמרה כן אפילו אחר באחד רתנין נאכלת עם הזר על השלחן משמע שרוצה לומר שהכהן והזר מערבין פיתן ואוכלין מדמיתו על ביטול אחד באחד. והא דרייק מינה כר"פ כל הבשר דלא גזרינן בדרבנן העלאה אפו אכילה מ"מ דייק שפיר מדלא גזרינן שסא יאכלו בלא תערובתן ומיהו לא משמע כן בגמרא שלנו דנהי שאינה טובלת כדאמר שמואל בפרק עד כמה תרומת ה"ל אוכל והולך ואח"כ מפרש מ"מ אם הופרשה מדמעת כדמוכה במנחות בפ' רבי ישמעאל דקאמר תרומת עורג בחו"ל אינה מדמעת משמע הא מישראל מרמעת ע"כ וכבר כתבתי למעלה בשער הראשון של בית זה באיסורין הבטלין ברוב שדעת הרמב"ם ז"ל שהיא בטלה ברוב ואפילו לזרים כדברי הירושלמי ושם כתבתי בארוכה. ומ"מ אם עלו איסורין אלו של דבריהם שאמרנו שאין להם עיקר בדאורייתא בתוך היתר ואין בהיתר כדי לבטלו מרבה על היתר ומבטלו כמו שביארנו. נמצאו שלשה מינין בביטול איסורין האחד איסור של תורה בין שהיא שיעורו של תורה בין שהיא שיעורו של דבריהם שיש לו עיקר בדאורייתא. והשני איסור של דבריהם שאין לו עיקר בדאורייתא. איסור של תורה ושיעור דרבנן ואצ"ל אם נפל בשיעור שאין בו כדי לבטלו אפילו בדאורייתא אין מרבין עליו היתר כדי לבטלו שאין מבטלין איסור' לכתחילה ואצ"ל שאין מערבין אותו בידים כדי לבטלו. עבר וביטל או שריכה עליו היתר אם בשונג מותר ואם במזיד אסור למי שבטלו בעבורו. איסור של דבריהם שיש לו עיקר בדאורייתא אין מערבין אותו לכתחילה בידים כדי לבטלו ואם עשה כן במזיד אסור אבל אם עליו היתר ומבטלו. איסור של דבריהם שאין לו עיקר בדאורייתא וחסלה של חו"ל מערבין ומבטלין אותה ברוב לכתחילה ואפי' להאכילה לזרים. ודעת רבינו שמשון ז"ל לא אמר אלא לכהן טמא אבל לא לזרים ויש אומרים שלא אמר כן אלא בתרומה וחלה של ת"ל אבל לא בשאר האיסורין. ויש לחוש לדבריהם :

באוסר הכלים ונכרי יחזקאל

הלוקח כלי תשמש כלי שמשמש בהם כל עיקר מטבילין והן טהורין אבל בלא טבילה לא ישתמש בהם. שבכלי כהן כתיב אך במי נדה יתחמא כר"א בכלי סעודה נכוסות וצלוחית וקומקמן והוא כהן וכלים של סתבות. אבל שאר כלים שאינן של סתבות חמין היו כלי סעודה אינם צריכין טבילה אלא לוקח ומשתמש בהן מיד דכלי סתבות אסורים בפרשה שגבאר אך את החרב ואת הכסף וגו'. היו של מתנות ואינם כלי סעודה כגון של כסאין וכיוצא בו אינם צריכין טבילה דכלי סעודה אסורין בפרשה שגבאר כל אשר יבא באש תו'. שאלו כלי חרשים מן העורג או ששבת כסו משתמש בהן נזי ואין צריכין טבילה. ילמ' דרב הובב בשל ישראל. ככלי מדין שבחו ישראל איש לו. ונשאלה ושבירות אינם קונים כלים שמששין אותם עכ"ל לישראל אדם נראה לו לישראל שדעתו של עכ"ל לשקע בידו הרי הן כשלו ונכרי' מטבילין. ואם לאו יש מי שהורה שיצטו צריך להטבילין ויש מי שהורה שצריך מטבילין. היראה לי שיהיו עיקר כלי זבוחות כיון שאילו נשכרו יש להן עור. וקנה כלי סתבות הן צריכין טבילה כלי חרש המושפין באבר הרי הן ככלי סתבות :